

**TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ**  
Neuvotteleva virkamies  
Henri Backman

**MUISTIO**  
**11.4.2024**

## **HUOLTOVARMUUSKESKUKSEN VUODEN 2023 TILINPÄÄTÖKSEN VAHVISTAMINEN**

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävistä säädetään huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992). Lain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on poikkeusolojen ja niihin verrattavissa olevien vakavien häiriöiden varalta turvata väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömät taloudelliset toiminnot ja niihin liittyvät tekniset järjestelmät.

Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain 5 §:n mukaan huoltovarmuuden kehittämistä ja ylläpitoa varten on Huoltovarmuuskeskus. Huoltovarmuuskeskuksen hoidossa on valtion talousarvion ulkopuolella oleva huoltovarmuusrahasto, jonne tuloutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) nojalla kannettava huoltovarmuusmaksu.

Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain 12 §:n mukaan Huoltovarmuusrahaston pääoman muodostavat varmuusvarastoissa olevat tavarat, sijoittamattomat varat sekä Huoltovarmuuskeskuksen muu omaisuus ja saatavat. Varmuusvarastoitujen tavaroiden luovutuksessa syntynyt voitto tai tappio on otettava huomioon huoltovarmuusrahaston pääoman muutoksena. Jos valtioneuvosto päättää lakkauttaa tai supistaa valtion varmuusvarastoja, huoltovarmuusrahaston pääoma tai supistusta vastaava osa siitä on tuloutettava valtion talousarvioon.

Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain 12 a §:n mukaan valtioneuvosto vahvistaa Huoltovarmuuskeskuksen tilinpäätöksen. Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä vahvistaessaan valtioneuvosto voi Huoltovarmuuskeskuksen hallituksen esityksestä päättää huoltovarmuusrahastoon kertyneiden varojen siirtämisestä valtion talousarvioon, jos ne eivät ole välttämättömiä valtioneuvoston asettamien huoltovarmuuden tavoitteiden toteuttamiseksi tai laissa säädettyjen menojen kattamiseksi.

Kansainvälisen turvallisuusympäristön muuttuminen epävakampaan suuntaan on heijastunut huoltovarmuuteen ja yhteiskunnan kriittisten toimintojen jatkuvuuteen vuonna 2023. Turvallisuusympäristön muutokset ovat olleet nopeita ja varautuminen muutoksiin on korostunut. Huoltovarmuuskeskus on joutunut varaamaan toimintakapasiteettiaan nopeasti ilmenneiden ja yllättävien huoltovarmuustarpeiden ja häiriöiden hoitamiseen.

### **Tuloutus valtion talousarvioon huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain 12 §:n perusteella**

Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) 12 §:n 2 momentissa säädetään, että jos valtioneuvosto päättää supistaa valtion varmuusvarastoja, on supistusta koskeva osa rahaston pääomasta tilitettävä valtion talousarvioon. Huoltovarmuuden tavoitteista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (1048/2018) ei

muutettu valtion varmuusvarastojen tasoja eikä päättyneellä tilikaudella ole siten tehty tällaisia varastojen supistuksia.

### **Harkinnanvarainen tuloutus lain 12 a §:n perusteella**

Saman lain 12 a §:n mukaan tilinpäätöstä vahvistaessaan valtioneuvosto voi Huoltovarmuuskeskuksen hallituksen esityksestä päättää huoltovarmuusrahastoon kertyneiden varojen siirtämisestä valtion talousarvioon, jos ne eivät ole välttämättömiä valtioneuvoston ko. lain 2 §:n 2 momentin nojalla asettamien huoltovarmuuden tavoitteiden toteuttamiseksi tai 15 §:ssä säädettyjen menojen kattamiseksi.

Huoltovarmuuskeskuksen hallitus esittää, että rahastossa ei tällä hetkellä ole sellaisia varoja, jotka tulisi 12 a §:n nojalla tulouttaa valtion talousarvioon. Perustelut tähän ovat seuraavat:

1. Huoltovarmuuskeskuksen on pidettävä jatkuvasti yllä hyvää maksuvalmiutta, jotta se säilyttää jatkossakin reagointivalmiuden yllättävien ja äkillisten hankinta- tai investointitarpeiden varalta. Suomen muuttunut turvallisuusympäristö edellyttää Huoltovarmuuskeskukselta aiempaa suurempaa valmiutta nopeisiinkin taloudellisiin toimenpiteisiin huoltovarmuuden turvaamiseksi äkillisissä ja yllättävissä tilanteissa. Tämän vuoksi Huoltovarmuuskeskuksen on pidettävä jatkuvasti yllä hyvää maksu- ja reagointivalmiutta.
2. Huoltovarmuuskeskuksen käynnistämät valtioneuvoston huoltovarmuuden tavoitepäätökseen (1480/2018) pohjautuvat laajat ja pitkäkestoiset 2030 -ohjelmat, joilla pyritään hallitsemaan yhteiskunnan ja talouden suurien murrosten vaikutusta huoltovarmuuteen (Alue, Digitaalinen turvallisuus, Energia, Logistiikka ja Verkosto). Ohjelmat ovat merkinneet varojen suunnitelmallisen käytön lisäystä.
3. Huoltovarmuuskeskuksen toiminnan perusrahoitus tulee energiahyödykkeistä kannettavasta huoltovarmuusmaksusta ja osinkotuotoista. Huoltovarmuusmaksun tuotto on viime vuosina laskenut trendinomaisesti.
4. Rahoitusennuste osoittaa, että rahastossa ei ole ylimääräisiä varoja.

### **Esitys:**

Edellä selostetuilla perusteluilla esitetään, että valtioneuvosto vahvistaa Huoltovarmuuskeskuksen vuoden 2023 tilinpäätöksen.